

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI (SAL)

LEPHEPHE LA PELE (P1)

MEMORANTAMO

EXEMPLAR 2008

MEPUTSO: 100

NAKO: 2 DIIRI

PALOMOKA YA MATLAKALA A MEMORANTAMO KE 6.

KAROLO YA A**POTŠIŠO 1.1****TEKATLHAOLOGANYO**

1.1	1.1.1	E ba fa phepo ya maleba.	(2)
	1.1.2	Mebarakeng.	(1)
	1.1.3	Thepe, motšhatšha le leroto.	(2)
	1.1.4	Ka go e omiša.	(1)
	1.1.5	Mafela.	(1)
	1.1.6	Dipeterote, dierekisi, mafodi le tše dingwe.	(2)
	1.1.7	Sepenetšhe, se na le tatso. Dikarabo tša maleba di tla amogelwa.	(2)
	1.1.8	Tlhakgama.	(1)
	1.1.9	Matšhe, Aprele le Mei (e tee ya tšona).	(1)
	1.1.10	Dinamune; diswiri; dinarakisi; diphouphou le tše dingwe.	(2)
			[15]
1.2	1.2.1	Molaolasephethephethe/ Sepitikopo le Rathekisi.	(2)
	1.2.2	Go nametša banamedi ba go feta tekano/palo.	(1)
	1.2.3	<ul style="list-style-type: none"> • batho ba ka hwa • koloi e ka menoga • batho ba ka ba digole • dithaere tša koloi di ka thunya. (Dikarabo tša maleba di tla amogelwa)	(2)
	1.2.4	<ul style="list-style-type: none"> • Nka mo ahlolela kotlo ya godimo ya molato wa mohuta wo • Tefo ya dikete tše lesome tša diranta • Nka mo tšeela lengwalo la go otlela dithekisi. (Dikarabo tša maleba di tla amogelwa)	(2)
	1.2.5	<ul style="list-style-type: none"> • wa megabaru • mootledi wa go se šetše molao wa tsela • wa go se be le boitemogelo • wa go se hlokomele • wa go se rate bophelo le maphelo a batho • wa go se rutantšhwe ka tshwanelo. 	(2)

- 1.2.6
- Ke be nka se namele go lota bophelo bja ka
 - nka leletša ba molao ka ba ka ba fa nomoro ya koloi yeo. (2)
- 1.2.7
- go otlela koloi ka lebelo le le dumeletšwego go ya ka lefelo leo
 - ge e le thekisi e nametše palo ye e dumeletšwego.
 - ba hlomphe melao ya tsela.
- (Dikarabo tša maleba di tla amogelwa.) (2)
- 1.2.8
- ba sepele ka thoko ga tsela
 - ba se tshete mmila moo go sa dumelelwago
 - ba tshete fela ge roboto e bontšha leswao le letala
 - ba apare diaparo tša mmala wa go taga ge ba sepela mebileng bošego.
 - (Dikarabo tša maleba di tla amogelwa) (2)
- [15]

PALOMOKA KAROLO YA A: 30

KAROLO YA B

POTŠIŠO 2

KAKARETŠO

Kakaretšo e akaretše dintlha tše di latelago:

- Go ba le tsebo ya mehuta ya go fapana ya semela sa 'Hoodia' go bohlokwa.
- Se humanega seka- leganateng ka borwa bja Afrika.
- Ma-San a se diriša ka ditsela tša go fapana.
- Se tšweletša todinyana ya P57 yeo e thibelago go nona.
- Borasaense ba saenne/ tsenetše kwano le Ma-San ya go ba fa moputso ka ge e le bona ba utolotšego semela se.

- ❖ Molekwa a ngwale ka motho wa boraro.
- ❖ Molekwa a ngwale palo ya mantšu a a nyakegago.
- ❖ Molekwa a šomiše mantšu a gagwe, a se ngwalolle temana

PALOMOKA KAROLO YA B: 10

KAROLO YA C:**POTŠIŠO 3****THUTAPOLELO LE TIRIŠO**

- 3.1 Swana.
Rola. (2)
- 3.2 Bolwetši.
Namune. (2)
- 3.3 Dinamuneng. (lefelo)
Marega. (nako) (2)
- 3.4 Mothwana.
Matshidišo o tlile le mothwana wa go se dumediše batho (karabo ya maleba e tla amogelwa). (2)
- 3.5 Yo mobotse.(sebopego)
Tše pedi.(palo) (2)
- 3.6
 - Mmapatši o laetša kgatelelo ya molaetša wa gagwe.
 - Go tanya šedi ya mmadi mabapi le papatšo.
(2)
- 3.7 Ja- lle/ jele. (1)
- [13]**

POTŠIŠO 4

- 4.1 Ga a na mathata.
Ba se sepele le bona. (2)
- 4.2 Bona.(lešalašala)
bao.(lešalašupi) (2)
- 4.3 Go sepela o se na mo o yago.. (2)
- 4.4 Baithuti ba sekolo sa gešo ba rata dithuto tša bona. (lefoko la maleba le tla amogelwa). (2)
- 4.5 Mna_ (1)
- 4.6 Baithuti- sediri.
ba utswa- tiro.
dithoto- sedirwa. (3)

- 4.7 Mahodu. (2)
- 4.8 • Motho o swanetše gore a šome kudu gore a tle a atlege/ a fihlelele tšeo a di nyakago. (2)
- [16]**

POTŠIŠO 5

- 5.1 Bao e sego makgowa. (1)
- 5.2 Ditšweletšwa tša tlhago. (1)
- 5.3 Mafulo a matala. (1)
- 5.4 Khutšo le kopano gare ga makgowa le bao e sego makgowa. (1)
- 5.5 Tšhollo ya madi. (1)
- 5.6 Leratadima. (1)
- 5.7 Mebala e laetša setšhaba sa merafe ye e fapanego. (1)
- 5.8 Mmala wa botalamorogo. (1)
- 5.9 Leswao la Y le laetša gore re tšwa merafeng ye e fapanego. gomme mmogo ra gahlana go ya pele. (2)
- [10]**

POTŠIŠO 6

- 6.1 6.1.1 n- hlogo.
ng- moselana. (2)
- 6.1.2 Monna.
Mosadi. (2)
- 6.1.3 lentiri. (1)
- 6.1.4 Mafoko a baithuti a laetše ditlhalošo tše di latelago tša noka :
Noka- meetse a go ela.
Noka- letheke.
Noka- go tšhela letswai goba dinoki ka dijong. (2)

6.1.5	Ngwana o kgangwa ke meetse.	(1)
6.1.6	Ka gore.	(1)
6.1.7	Mosadi o boditše monna gore a loge maano a go phološa bophelo bja ngwana.	(1)
6.1.8	Tuntela/ thala.	(1) [11]
6.2	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">Morena Maleka o boloka tšhelete pankeng ka di 11 Matšhe 2007. Ya dipampiri e dira R2 000, ya silibera e dira R3 000 mola ya porontshe e dira R90. Monna yo wa mohumi o roma bašomedi ba gagwe Polokwane go panka.</div>	[10]
	PALOMOKA KAROLO YA C:	60
	PALOMOKA YA TLHAHLOBO:	100